MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ŞI PROTECȚIEI SOCIALE

AL REPUBLICII MOLDOVA

Centrul de excelență în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo"

APROBAT

Serviciu politici în domeniul managementului personal medical şi social

„_____ 2018

CURRICULUM
IGIENA COPIILOR ŞI ADOLESCENȚILOR

Specialitatea

Îngrijirea bolnavilor – 91310

Calificarea Asistent medical

Termen de studiu – 5 ani

2018

Autori

Svetlana BODIU, profesor la Discipline igienice, grad didactic întâi

Tatiana CRIȚCAIA, profesor la Discipline igienice, grad didactic superior

Recenzent

Angela Cazacu Stratu, dr. şt. med., conferențiar universitar, catedra Igienă, USMF „Nicolae Testemițanu".

Discutat

La şedința Catedrei Discipline paraclinice, igienice şi epidemiologie

din „ *15* ” *ianuarie* 2018.

Şef catedră ***Natalia GUȚU***, grad didactic întâi

Aprobat

La şedința Consiliului metodic ştiințific din 09 02 2018

Proces verbal nr. 3

Coordonat

Şef Cabinet Instructiv-Metodic Republican

al Ministerului Sănătății, Muncii şi Protecției Sociale

Diana SAVCA

„ 12 ” 02 2018

CUPRINS		
I.	*PRELIMINARII*	4
II.	*MOTIVAȚIA, UTILITATEA UNITĂȚII DE CURS PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ*	4
III.	*COMPETENȚELE PROFESIONALE SPECIFICE MODULULUI*	5
IV.	*ADMINISTRAREA MODULULUI*	6
V.	*REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE*	6
VI.	*UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE*	7
VII.	*STUDIU INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR*	12
VIII.	*LUCRĂRI PRACTICE RECOMANDATE*	14
IX.	*SUGESTII METODOLOGICE*	14
X.	*SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE*	15
XI.	*RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE STUDII*	19
XII.	*RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR*	19

I. PRELIMINARII

Igiena copiilor şi adolescenţilor este o ştiinţă preventivă care se ocupă de ocrotirea şi fortificarea stării de sănătate a generaţiei în creştere. Ea studiază toate problemele ocrotirii sănătăţii copiilor şi adolescenţilor în cea mai intensă perioadă de creştere şi dezvoltare a organismului lor în condiţiile de educaţie şi învăţământ public. Scopul principal al *igienei copiilor şi adolescenţilor* este nu numai de a menţine şi a ocroti sănătatea copiilor şi adolescenţilor de acţiunea factorilor nocivi ai mediului ambiant, dar şi de a crea astfel de condiţii de viaţă şi trai, care ar ameliora sănătatea şi dezvoltarea fizică, ar spori capacitatea de muncă şi forţele de rezistenţă. Totodată igiena copiilor şi adolescenţilor are scopul de a restrânge şi a elimina acţiunea factorilor nocivi, folosindu-i cât mai pe larg pe acei factori care posedă acţiuni pozitive.

Se ştie, că în prezent starea de sănătate a copiilor şi adolescenţilor e foarte şubredă. La mulţi absolvenţi ai liceelor (în unele cazuri la mai mult de jumătate) se constată diferite dereglări şi boli cronice. Totodată, în ultimul timp la copii se determină o sporire a numărului de malformaţii congenitale, traumatisme şi intoxicaţii accidentale, tumori maligne, inadaptări mintale şi sociale. Situaţia creată necesită aplicarea măsurilor sanitar-igienice respective în instituţiile pentru copii şi adolescenţi care ar rezolva problema în cauză. Un rol deosebit în rezolvarea problemei date are perfecţionarea cadrelor medicale, care contribuie la sporirea calităţii asistenţei medico-igienice printre copii şi adolescenţi, aceasta, la rândul său, contribuind la ameliorarea sănătăţii lor.

Perfecţionarea sistemului de învăţământ public, noile forme de instituţii instructiv-educative (licee, gimnazii, colegii) impun igienei copiilor şi adolescenţilor aplicarea unor noi cerinţe şi norme sanitare pentru organizarea condiţiilor optime de instruire. Aici se are în vedere în primul rând o evitare a suprasolicitării elevilor prin dozarea justă a efortului intelectual, iar în al doilea rând - asigurarea condiţiilor respective de mediu în care se desfăşoară activitatea de instruire a lor.

Conţinutul şi obiectul de studiu al igienei copiilor şi adolescenţilor este organismul copilului în creştere şi dezvoltare supus procesului instructiv-educativ în diferite colectivităţi conform vârstei. Având un conţinut voluminos şi fiind o ştiinţă profilactică de sine stătătoare, *igiena copiilor şi adolescenţilor* necesită o bază teoretico - ştiinţifică bună. Ţinând cont de faptul că organizarea şi realizarea diferitelor forme de activităţi, odihnă, alimentaţie, crearea condiţiilor de mediu, înzestrarea cu mobilă a încăperilor, producerea obiectelor de uz pentru copii ş a. se bazează pe particularităţile anatomo-fiziologice ale lor, pe posibilităţile şi puterea lor în funcţie de vârstă, gen şi starea de sănătate, putem concide că morfologia, fiziologia şi biochimia vârstei servesc drept baze teoretice ale igienei copiilor şi adolescenţilor.

Având o bună bază teoretico-ştiinţifică, *igiena copiilor şi adolescenţilor* este o disciplină ştiinţifică, deoarece stabilirea tuturor regulilor sanitare, indicaţiilor şi recomandărilor metodice, normelor sanitare şi de construcţie, standardelor ş.a. necesită efectuarea cercetărilor ştiinţifice.

II. MOTIVAŢIA, UTILITATEA UNITĂŢII DE CURS PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Igiena copiilor şi adolescenţilor este o disciplină ştiinţifică, profilactică, care face parte din componenta opţională de specialitate a planului de studii pentru specialitatea Îngrijirea bolnavilor, calificarea Asistent medical şi se studiază la anul IV, semestrul IX. *Igiena copiilor şi adolescenţilor* este o ramură a medicinii care se ocupă de menţinerea şi fortificarea stării de

sănătate a generației în creștere. Spre deosebire de alte discipline medicale, mai ales pediatria, igiena copiilor și adolescenților studiază starea de sănătate a copiilor sănătoși care sunt instruiți în diverse instituții preșcolare și preuniversitare. Această disciplină profilactică studiază și supraveghează influența factorilor mediului ambiant și a diverselor activități asupra organismului în creștere și în baza rezultatelor obținute elaborează norme și reguli sanitare pentru toate condițiile de mediu și activitate. Condițiile optime de mediu le vor crea atât la domiciliu cât și în încăperile instituțiilor pentru copii și tineret.

Scopul principal al disciplinei este nu numai de a menține și a ocroti starea de sănătate de acțiunea factorilor nocivi ai mediului ambiant, dar și de a o fortifica permanent, a ameliora nivelul de dezvoltare fizică și neuropsihică a contingentelor de copii. Obiectul de studiu al *igienei copiilor și adolescenților* este copilul care se află într-un proces intens de creștere și dezvoltare supus procesului de instruire și educație în diferite colectivități conform vârstei.

Viitorul specialist, în baza cunoștințelor acumulate la unitatea de curs *Igiena copiilor și adolescenților,* va putea să:

- Coordoneze și implementeze la nivel teritorial activitățile medicale cuprinse în programele naționale de sănătate.
- Elaboreze propuneri pentru reglementarea activităților teritoriale din domeniul vizat în concordanță cu legislația în domeniu.
- Întocmească rapoarte profesionale de evaluare teritorială a stării de sănătate a contingentelor de copii în relație cu mediul comunitar și să contribuie la realizarea sintezelor naționale din domeniu.
- Monitorizeze și evalueze riscurile privind relația dintre sănătatea copiilor și tinerilor și factorii ocupaționali și de mediu, elaboreze și să propună activități de asigurare a calității factorilor ocupaționali, de mediu în conformitate cu legislația în vigoare și normativele europene.
- Colaboreze și conlucreze cu administrația publică locală și cu instituțiile/serviciile specializate din domeniu, pentru implementarea și realizarea prevederilor legale privind starea de sănătate a copiilor și tinerilor.
- Constate contravențiile la normele de igienă, conform competențelor specifice și actelor normative în vigoare.

Conținuturile principale a cursului dat pentru calificarea Asistent medical corespund rigorilor legislației Republicii Moldova.

Asistentul medical își desfășoara activitatea în cadrul instituțiilor medico-sanitare publice și private din republică. Activitatea asistentului medical este inevitabilă fără a respecta normele de securitate și sănătate în muncă, a respecta codul de etică al asistentului medical, a planifica activitățile zilnice, a gestiona actele și documentele medicale.

Cunoașterea particularităților de creștere și dezvoltare a copiilor de diferite vârste vor permite viitorilor asistenți medicali să desfășoare activități de educație pentru sănătate în comunitate, astfel comunicările, prezentările PowerPoint, buletinele informative pregătite de către elevi în cadrul studierii disciplinei vor constitui un reper pentru ulterioara activitate.

III. COMPETENȚELE PROFESIONALE SPECIFICE MODULULUI

Asistentul medical este specialistul cu studii medicale postsecundare, care manifestă competențe profesionale de îngrijiri individualizate, orientate spre persoană în plan preventiv,

reabilitativ, curativ, paliativ în staţionar şi comunitate, repartizate după responsabilitate autonomă, delegată, interdependentă şi interdisciplinară.

CS1. Estimarea stării de sănătate a copiilor şi adoelscenţilor în funcţie de particularităţile dezvoltării fizice la diferite vârste.

CS2. Analiza cerinţelor igienice către activităţile organizate în instituţiile de divers profil pentru copii şi adolescenţi

CS3. Cercetarea şi monitorizarea condiţiilor de alimentare a copiilor şi tinerilor.

CS4. Supravegherea respectării normativelor igienice la amenajarea instituţiilor pentru copii şi adolescenţi.

IV. ADMINISTRAREA MODULULUI

Codul unităţii de curs	Denumirea unităţii de curs	Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
			Total	Contact direct		Studiu individual		
				Teorie	Practică			
S.09 A.040	Igiena copiilor şi adolescenţilor	IX	90	15	30	45	teză	3

V. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂŢI DE ÎNVĂŢARE

Nr. crt.	Unităţi de învăţare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Studiu individual
			Teorie	Practică	
1.	Igiena copiilor şi adolescenţilor – ştiinţa care se ocupă de menţinerea şi fortificarea stării de sănătate a generaţiei în creştere.	4	2	-	2
2.	Starea de sănătate şi nivelul de dezvoltare fizică şi neuropsihică a copiilor şi adolescenţilor.	16	2	4	10
3.	Igiena procesului instructiv în instituţiile pentru copii şi adolescenţi.	20	2	8	10
4.	Igiena alimentaţiei copiilor şi adolescenţilor.	14	2	4	8
5.	Cerinţe igienice către materialele de uz pentru copii şi adolescenţi.	27	5	12	10
6.	Profilaxia bolilor transmisibile, netransmisibile şi a helminteazelor la copii.	9	2	2	5
Total		**90**	**15**	**30**	**45**

VI. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Igiena copiilor şi adolescenților – ştiința care se ocupă de menținerea şi fortificarea stării de sănătate a generației în creştere.		
UC 1.1 Utilizarea noțiunilor fundamentale din domeniul igienei copiilor şi adolescenților în variate contexte ale activității profesionale a asistentului medical.	1.1.1. Igiena copiilor şi adolescenților ca ştiință, obiectul de studiu, conținutul, sarcinile, scopul. 1.1.2. Metodele de studiu utilizate. 1.1.3. Legătura unității de curs cu alte discipline.	**A1.** Estimarea importanței igienei copiilor şi adolescenților ca disciplină profilactică. **A2.** Distingerea metodelor de investigație a stării de sănătate şi nivelului de dezvoltare fizică a copiilor şi adolescenților. **A3.** Respectarea regulilor de tehnică a securității şi protecție a muncii în laboratorul de igiena copiilor şi adolescenților. **A4.** Consultarea documentației normative în vigoare cu privire la activitatea Seviciului de Supraveghere de Stat al Sănătății Publice.
2. Starea de sănătate şi nivelul de dezvoltare fizică şi neuropsihică a copiilor şi adolescenților.		
UC 2.1. Aprecierea stării de sănătate a contingentelor de copii şi adolescenți.	2.1.1 Definiții ale procesului de dezvoltare fizică. 2.1.2 Periodizarea etapelor de creştere şi dezvoltare. 2.1.3 Particularitățile anatomo-fiziologice de dezvoltare a diferitor organe şi sisteme. 2.1.4 Starea de sănătate, indicatorii ei. 2.1.5 Factorii de risc ai stării de sănătate. 2.1.6 Supravegherea medicală a stării de sănătate. 2.1.7 Principii de repartizare în grupe de sănătate a contingentelor de copii şi tineret. 2.1.8 Caracteristca grupelor de sănătate.	**A1.** Enumerarea etapelor de periodizare a dezvoltării copiilor şi tinerilor. **A2.** Descrierea legităților de creştere şi dezvoltare a copiilor. **A3.** Clasificarea factorilor de risc determinanți ai sănătății. **A4.** Supravegherea medicală a stării de sănătate a unui grup de copii. **A5.** Realizarea testelor-screening pentru aprecierea stării de sănătate. **A6.** Argumentarea plasării copilului în una din grupele de sănătate. **A7.** Dispensarizarea contingentelor de copii în dependență de starea de sănătate. **A8.** Elaborarea măsurilor de îmbunătățire a stării de sănătate.

3. Igiena procesului instructiv în instituțiile pentru copii și adolescenți.		
UC 3.1 Evaluarea orarului și regimului zilei la copii de diverse vârste.	3.1.1. Regimul zilei și baza lui fiziologică. 3.1.2. Regimul zilei și principii de bază la alcătuirea lui. 3.1.3. Caracteristica elementelor de bază a regimului zilei în imstituțiile preșcolare și școlare. 3.1.4. Particularitățile regimului zilei în perioada examenelor. 3.1.5. Particularitățile procesului de instruire și edicație a copiilor. 3.1.6. Oboseala și cauzele apariției oboselii. Profilaxia oboselei și surmenajului. 3.1.7. Particularitățile procesului instructiv – educativ în instituțiile preșcolare. 3.1.8. Particularitățile procesului instructiv – educativ în instituțiile școlare. 3.1.9. Cerințe la alcătuirea corectă a orarului școlar.	**A1.** Enumerarea principiilor de bază la alcătuirea regimului zilei. **A2.** Identificarea elementelor regimului zilei la copii de diverse vârste. **A3.** Expunerea specificului regimului zilei a elevului în perioada examenelor. **A4.** Elaborarea măsurilor de ameliorare a regimului zilei. **A5.** Organizarea procesului de învățământ în instituțiile pentru copii și adolescenți în baza cerințelor igienice. **A6.** Examinarea unui orar de studii pentru diverse vârste. **A7.** Elaborarea măsurilor de îmbunătățire a regimului zilei copiilor de diferite vârste. **A8.** Completarea corectă a documentației prin folosirea noțiunilor și limbajului de specialitate conform metodologiei și cerințelor specifice în corespundere cu normele legale.
UC 3.2 Estimarea rolului de asanare a educației fizice.	3.2.1. Sarcini, mijloacele și rolul de asanare a educației fizice. 3.2.2. Bazele fiziologice a educației fizice. 3.2.3. Formele de educație fizică. Cerințe igienice. 3.2.4. Cerințele igienice față de locurile de desfășurare și organizare a educației fizice. 3.2.5. Supravegherea medico-pedagogică a lecțiilor de educație fizică și a ocupațiilor în	**A1.** Expunerea elementelor de educație fizică, cerințe igienice către sălile sportive și terenurile pentru ocupațiile cu sportul. **A2.** Explicarea principiilor de organizare a controlului medico-pedagogic al lecțiilor de educație fizică și sport. **A3.** Evaluarea localurilor pentru educație fizică și sport. **A4.** Controlul medico-pedagogic al lecției de educație fizică. **A5.** Elaborarea recomandărilor pentru defășurarea corectă a lecției de educație fizică. **A6.** Întocmirea corectă a documentației conform metodologiei și

	cercurile şi secţiile sportive. 3.2.6. Profilaxia leziunilor şi traumelor sportive.	cerinţelor specifice în corespundere cu normele legale.
4. Igiena alimentaţiei copiilor şi adolescenţilor.		
UC 4.1 Organizarea igienică a alimentaţiei copiilor.	4.1.1. Alimentaţia echilibrată şi însemnătatea ei. 4.1.2. Substanţele nutritive, normele fiziologice. Sursele de proteine, lipide, glucide. 4.1.3. Vitaminele. Clasificarea lor. Norme fiziologice. Sursele principale de vitamine. 4.1.4. Importanţa sărurilor minerale în alimentaţia copiilor. Sursele principale de microelemente. 4.1.5. Organizarea igienică a alimentaţiei copiilor în instituţiile de profil. 4.1.6. Condiţiilor de alimentaţie a copiilor. 4.1.7. Cerinţe igienice către blocul alimentar a instituţiilor pentru copii şi adolescenţi. 4.1.8. Regimul de transportare, recepţionare, păstrare şi prelucrare culinară a produselor alimentare. 4.1.9. Rolul asistentei medicale în recepţia produselor alimentare.	**A1.** Explicarea rolului produselor alimentare de origine animală şi vegetală în alimentaţia copiilor şi tinerilor, normele fiziologice la diferite vârste, surse. **A2.** Recunoaşterea condiţiilor igienice de organizare a alimentaţiei copiilor. **A3.** Expunerea listei bucatelor interzise în instituţiile pentru copii şi tineret. **A4.** Enumerarea elementelor controlului sanitar al componenţei calitative şi cantitative a raţiei alimentare **A5.**Elaborarea meniului pentru o zi cu determinarea valorii calorice. **A6.** Completarea formularului tip a meniului de repartiţie. **A7.** **A8.** Elaborarea măsurilor de profilaxie a intoxicaţiilor alimentare. **A9.** Recoltarea probelor de produse alimentare. **A10.** Respectarea cerinţelor faţă de recepţionarea, păstrarea produselor alimentare.
5. Cerinţe igienice către materialele de uz pentru copii şi adolescenţi.		
UC 5.1 Aprecierea amenajării cu mobilier a instituţiilor pentru copii şi adolescenţi.	5.1.1. Rolul mobilierului în instituţiile pentru copii şi adolescenţi. 5.1.2. Clasificarea mobilierului în dependenţă de utilizare. 5.1.3. Regulile generale cu privire la utilajul instituţiilor pentru copii şi adolescenţi.	**A1.** Prezentarea şi argumentarea cerinţelor igienice înaintate către asortimentul de mobilier şcolar. **A2.** Examinarea unei mostre de mobilier în instituţiile şcolare sau preşcolare. **A3.** Elaborarea măsurilor de preîntâmpinare a apariţiei deformărilor şi consecinţelor nedorite în starea de sănătate a

	5.1.4. Caracteristica materiei prime folosite la crearea mobilierului din instituțiile preşcolare, şcolare. 5.1.5. Amenajarea laboratoarelor cu mobilier specific.	contingentelor de copii în corelație u mobilierul utilizat. **A4.** Gestionarea documentației normative.
UC 5.2 Evaluarea jocurilor şi jucăriilor şi manualelor pentru copii.	5.2.1. Rolul jucăriilor în dezvoltarea copilului. Clasificarea jucăriilor. 5.2.2. Cerințe igienice către materia primă pentru confecționarea jucăriilor. Cerințele igienice generale înaintate către diverse categorii de jocuri şi jucării. 5.2.3. Cerințele igienice față de forma şi construcția jucăriilor, greutatea lor, jucăriile conectate la curent electric, regulile de folosire, nivelul de zgomot admis produs de diferite categorii de jucării. 5.2.4. Cerințe la editarea manualelor pentru copii. Clasificarea în funcție de destinația funcțională şi disciplină. 5.2.5. Cerințe igienice față de calitatea hârtiei folosite la elaborarea manualelor. Cerințe igienice față de caractere, către zaț, față de imprimarea textelor manualelor.	**A1.** Expunerea rolului jucăriilor în procesul educativ al copiilor. **A2.** Enumerarea cerințelor igienice față de confecționarea jucăriilor. **A3.** Expunerea rolului manualelor în procesul instructiv-educativ. **A4.** Enumerarea cerințelor igienice față de hârtia folosită, față de caractere, dimensiuni, tipul de garnitură, zaț la editarea manualelor. **A5.** Determinarea rezistenței învelişului jucăriei la acțiunea salivei şi transpirației, evaluarea solubilității învelişului, prezența plumbului în vopsele. **A6.** Examinarea igienică a jucăriilor, manualelor. **A7.** Gestionarea documentelor normative în baza cărora se efectuează expertiza jucăriilor. **A8.** Elaborarea măsurilor de preîntâmpinare a apariției consecințelor nedorite în starea de sănătate a contingentelor de copii la utilizarea jucăriilor şi manualelor. **A9.** Respectarea tehnicii securității în laborator şi manifestarea unui comportament corect şi adecvat situației.
UC 5.4 Evaluarea îmbrăcămintei şi încălțămintei pentru copii şi adolescenți.	5.4.1. Cerințe igienice către materialul folosit la confecționarea îmbrăcămintei. 5.4.2. Cerințele igienice către către materia primă folosită la confecționarea încălțămintei.	**A1.** Explicarea cerințelor igienice generale față de hăinuțele copiilor şi adolescenților, materia primă utilizată. **A2.** Expunerea cerințelor igienice față de încălțămintea pentru copii de diferite vârste.

	5.4.3. Cerințele generale înaintate către îmbrăcămintea şi încălțămintea copiilor şi tinerilor. 5.4.4. Recomandări pentru hainele pentru copii: lenjeria de corp, lenjeria de noapte. 5.4.5. Criterii în alegerea încălțămintei pentru copii.	**A3.** Efectuarea expertizei igienice a hainelor şi încălțămintei. **A4.** Elaborarea măsurilor de preîntâmpinare a apariției deformărilor şi consecințelor nedorite în starea de sănătate a contingentelor de copii la utilizarea hainelor şi încălțămintei. **A5.** Comunicarea eficientă cu colegii în timpul realizării activității practice.
	6. Profilaxia bolilor transmisibile, netransmisibile şi a helminteazelor la copii.	
UC 6.1 Organizarea instructajului igienic a angajaților în instituțiile pentru copii şi tineret.	6.1.1. Educația igienică – noțiune, forme, metode. 6.1.2. Specificul instructajului igienic a diferitor contingente de angajați în instituțiile pentru copii şi adolescenți. 6.1.3. Asistența medico-profilactică a populației de copii şi adolescenți - profilaxia infestărilor cu helminți, bolilor transmisibile, netransmisibile la copii. 6.1.4. Promovarea modului sănătos de viață printre contingentele cu risc sporit.	**A1.** Expunerea principiilor de activitate a Centrului de Sănătate Publică privind promovarea modului sănătos de viață conform Programului Național. **A2.** Enumerarea etapelor angajării lucrătorilor în instituțiile pentru copii şi tineret. **A3.** Expunerea rolului instructajului igienic în activitatea instituției. **A4.** Selectarea contingentelor de lucrători supuşi instructajului igienic. **A5.** Aplicarea corectă a sancțiunilor prevăzute de legislație la nerespectarea cerințelor igienice inaintate către instituțiile pentru copii şi adolescenți. **A6.** Elaborarea posterelor, lecțiilor şi materialelor ilustrative cu tematică de promovare a modului şi stilului sănătos de viață pentru contingentele cu risc sporit.

VII. STUDIU INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Igiena copiilor şi adolescenților – ştiința care se ocupă de menținerea şi fortificarea stării de sănătate a generației în creştere.			
1.1. Igiena copiilor şi adolescenților – disciplină ştiințifică şi ramură practică a medicinii profilactice.	Referat	Portofoliu electronic	2 ore
2. Starea de sănătate şi nivelul de dezvoltare fizică şi neuropsihică a copiilor şi adolescenților.			
2.1. Cu cât e mai mica vârsta copilului cu atât mai intens se desfăşoară procesele de creştere şi dezvoltare.	Notă informativă	Portofoliu electronic	10 ore
2.2.Ritmul desfăşurării proceselor de creştere şi dezvoltare în diferite perioade de vârstă decurge neuniform, neproporțional şi nu în unul şi acelaş timp.	Poster	Poster prezentat	
2.3. Creşterea şi dezvoltarea organismului se desfăşoară în funcție de sex şi sunt condiționate de demorfizmul sexual.	Notă informativă	Portofoliu electronic	
2.4. Fenomenul de accelerare a proceselor de creştere şi dezvoltare.	Referat	Portofoliu electronic	
2.5. Particularitățile perioadei de dezvoltare intrauterine.	Schemă	Schemă elaborată	
2.6. Particularitățile de creare a condițiilor favorabile pentru creşterea şi dezvoltarea sugarului.	Notă informativă	Portofoliu electronic	
2.7. Aprecierea stării labei piciorului propriu prin diverse metode. Formularea concluziei.	Tabel	Tabel prezentat	
2.8. Evaluarea nivelului de dezvoltare neuropsihică a unui copil dintr-o instituție preşcolară cu evaluarea rezultatelor obținute.	Notă informativă	Portofoliu electronic	
3. Igiena procesului instructiv în instituțiile pentru copii şi adolescenți			
3.1. Recomandări de combatere a oboselei pentru elevii Centrului de excelență în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo”.	Avertisment	Avertisment prezentat	10 ore
3.2. Recomandări de elaborare a orarului în Centrul de excelență în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo”.	Pliant	Portofoliu electronic	
3.3. Recomandări pentru organizarea unui regim de zi optim pentru elevii Centrului de excelență în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo”.	Schemă	Schemă elaborată	
3.4. Tehnica securității în locurile de desfăşurare a instruirii prin muncă în şcoli.	Avertisment	Avertisment prezentat	
3.5. Ce trebuie să cunoască un adolescent la angajarea în câmpul muncii?	Notă informativă	Portofoliu electronic	
3.6. Recomandări de organizare a lecțiilor pentru profesorii de educație fizică din Centrul de excelență	Pliant	Portofoliu electronic	

în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo”.			
3.7. Regimul de activitate a instituţiilor extraşcolare.	Referat	Portofoliu electronic	
3.8. Recomadări părinţilor pentru frecventarea dec către elevi a instituţiilor extraşcolare.	Avertisment	Avertisment prezentat	
4. Igiena alimentaţiei copiilor şi adolescenţilor.			
4.1. Cum trebuie să ne alimentăm? Recomandări pentru elevi.	Notă informativă	Portofoliu electronic	8 ore
4.2. Rolul vitaminelor în viaţa noastră. Carenţa, surplus.	Referat	Portofoliu electronic	
4.3. Recomandări pentru cei care se alimentează în localurile de alimentaţie publică.	Pliant	Portofoliu electronic	
4.4. Riscurile consumului exagerat de către copii a fast-foodurilor.	Prezentare PowerPoint	Portofoliu electronic	
6. Cerinţe igienice către materialele de uz pentru copii şi adolescenţi			
6.1. Poziţia corpului corectă în bancă.	Schemă	Schemă elaborată	10 ore
6.2. Marcarea mobilierului preşcolar.	Notă informativă	Portofoliu electronic	
6.3. Marcarea mobilierului şcolar.	Notă informativă	Portofoliu electronic	
6.4. Relaţia dintre banca şcolară şi scaun.	Avertisment	Portofoliu electronic	
6.5. Recomandări pentru şeful de gospodărie din Centrul de excelenţă în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo” la procurarea mobilierului.	Pliant	Pliant prezentat	
6.6. Recomandări la editarea manualelor pentru profesorii din Centrul de excelenţă în medicină şi farmacie „Raisa Pacalo”.	Notă informativă	Portofoliu electronic	
6.7. Ce trebuie sa cunoască despre cărţi un părinte a unui preşcolar?	Pliant	Portofoliu electronic	
6.8. Recomandări pentru părinţi la procurarea jucăriilor.	Avertisment	Portofoliu electronic	
7. Profilaxia bolilor transmisibile, netransmisibile şi a helminteazelor la copii.			
7.1. Profilaxia bolilor transmisibile la diverse contingente de copii.	Schemă	Portofoliu electronic	5 ore
7.2. Profilaxia bolilor netransmisibile la diverse contingente de copii.	Pliant	Portofoliu electronic	
7.3. Profilaxia helminteazelor la diverse contingente de copii.	Microalbum	Portofoliu electronic	
7.4. Funcţiile asistentei medicale în şcoli.	Tabel	Tabel prezentat	

VIII. LUCRĂRILE PRACTICE RECOMANDATE

1. Metodele de analiză şi apreciere a grupei de sănătate a copiilor din diferite colectivităţi.
2. Metodica studierii şi aprecierii regimului zilei diverselor contingente de copii şi adolescenţi. Aprecierea alcătuirii corecte a orarului lecţiilor şcolarilor.
3. Metoda de evaluare a lecţiilor de educaţie fizică în instituţii preuniversitare.
4. Evaluarea igienică a condiţiilor de alimentare a preşcolarilor. Alcătuirea meniului de repartiţie.
5. Evaluarea igienică a a mobilierului pentru elevi.
6. Metodica expertizei igienice a jocurilor şi jucăriilor, manualelor.
7. Aprecierea igienică a îmbrăcămintei şi încălţămintei copilului.
8. Instructajul igienic a angajaţilor în instituţiile pentru copii şi tineret

IX. SUGESTII METODOLOGICE

Curriculum-ul modular la unitatea de curs *Igiena copiilor şi adolescenţilor* are drept scop formarea şi dezvoltarea competenţelor profesionale ale elevilor la calificarea Asistent medical. Conţinuturile modulului trebuie să fie abordate într-o manieră integrantă, corelată cu particularităţile şi nivelul iniţial de pregătire al elevilor.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conţinutul modulului, în funcţie de dificultatea temelor, de nivelul de cunoştinţe anterioare ale colectivului cu care se lucrează, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică şi de ritmul de asimilare a cunoştinţelor de către colectivul instruit.

În procesul de predare-învăţare-evaluare a unităţii de curs *Igiena copiilor şi adolescenţilor* se recomandă de a concentra atenţia asupra următoarelor aspecte:

- ✓ organizarea activităţii elevilor la lecţie, îmbinând raţional formele de activitate individuală şi în grup cu cele frontale;
- ✓ utilizarea metodelor active de instruire, centrate pe elev;
- ✓ formarea la elevi a competenţelor de comunicare, utilizând corect terminologia specifică;
- ✓ formarea la elevi a competenţelor de realizare a experienţelor practice, gestionând corect substanţele şi deşeurile chimice şi respectând regulile de tehnică a securităţii în laborator;
- ✓ elaborarea recomandărilor şi măsurilor de îmbunătăţire a condiţiilor sanitar-igienice în instituţiile de profil, prin aplicarea şi transferul conţinuturilor studiate, argumentate prin normativele recomandate pentru fiecare din acestea.

Pentru a-i motiva să înveţe este esenţială utilizarea de strategii de calitate ce pun accent pe anumite aspecte şi anume:

- ✓ Stabilirea unui mediu adecvat de învăţare adoptând o atitudine corectă a comportamentului;
- ✓ Implicarea tuturor copiilor în lecţie printr-o abordare interesantă a activităţii şi utilizarea unor strategii interactive de implicare în procesul de predare;
- ✓ Asigurarea feedbackului;
- ✓ Recunoaşterea spontană sau planificată a meritelor elevilor pentru efortul depus şi realizările obţinute.

Caracterul formativ al disciplinei impune utilizarea metodelor didactice activ-participative, punându-se accentul pe activităţile aplicative desfăşurate în cadrul lucrărilor de laborator. Se recomandă orientarea către metode bazate pe rezolvarea unor sarcini de lucru ca observaţia, descoperirea, demonstraţia, problematizarea, proiectul, exerciţii de identificare, situaţie-problemă ş.a.

În activitățile individuale, accentul se va pune pe studierea, analiza şi sistematizarea materialului teoretic şi practic în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru individual. Pentru studierea adecvată elevilor li se propune o gamă vastă de realizare a studiului independent:

- ✓ studierea analitică a manualelor, monografiilor
- ✓ elaborarea referatelor
- ✓ completarea portofoliului
- ✓ utilizarea proiectului
- ✓ prezentarea de informații cu analiză şi sinteză după studierea surselor bibbliografice
- ✓ alcătuirea integramelor
- ✓ studiul de caz.

Acestea vor fi prezentate în formă de portofolii, proiecte, sarcini specifice, referate, prezentări în format PowerPoint, etc.

X. SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE

Axarea procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune efectuarea evaluării pe parcursul întregului proces de instruire. Evaluarea continuă va fi structurată în evaluări formative şi evaluări sumative.

Activitățile de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor şi obținerea unui feedback continuu, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării şi a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale. Aceste evaluări se realizează la lecțiile practice şi teoretice şi au ca scop stabilirea modului de cunoştințe pragal sau acaparate pe parcursul lecțiilor. Evaluarea la orice etapă, poate fi efectuată prin testare, studiul de caz, integrame. Evaluarea sumativă - teza la finele semestrului V.

Pentru a eficientiza procesele de evaluare, înainte de a demara evaluările, cadrul didactic va aduce la cunoştința elevilor tematica lucrărilor, modul de evaluare (bareme/grile/criterii de notare) şi condițiile de realizare a fiecărei evaluări.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Problemă rezolvată	– Înțelegerea problemei. – Notarea corectă a cerințelor problemei. – Documentarea în vederea identificării informațiilor necesare în rezolvarea problemei. – Formularea şi testarea ipotezelor. – Stabilirea strategiei rezolutive. – Prezentarea si interpretarea rezultatelor.
2.	Referat	– Corespunderea referatului temei. – Profunzimea şi completitudinea dezvoltării temei. – Adecvarea la conținutul surselor primare. – Coerența şi logica expunerii. – Utilizarea dovezilor din sursele consultate. – Gradul de originalitate şi de noutate.

		– Modul de structurare a lucrării. – Justificarea ipotezei legate de tema referatului. – Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
3.	Rezumat oral	– Expune tematica lucrării în cauză. – Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. – Expunerea orală este concisă şi structurată logic. – Foloseşte un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. – Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul iniţial.
4.	Rezumat scris	– Expune tematica lucrării în cauză. – Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. – Textul rezumatului este concis şi structurat logic. – Foloseşte un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. – Fidelitatea: înţelegerea esenţialului şi reproducerea lui, nu trebuie să existe contrasens. – Coerenţa: rezumatul are o unitate şi un sens evidente, lizibile pentru cei care nu cunosc textul sursă. – Progresia logică: înlănţuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare şi evidente. – Respectarea modalităţilor de enunţare a textului sursă: rezumatul este o oglindă micşorată dar fidelă textului sursă. – Muncă pertinentă de reformulare: rezumatul nu este un colaj de citate. – Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/4 din textul iniţial. – Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor, frazelor, paragrafelor textului. – Text formatat citeţ, lizibil. plasarea clară în pagină.
5.	Situaţie-problemă	– Corectitudinea interpretării situaţiei-problemă. – Calitatea soluţiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. – Corespunderea soluţiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. – Corectitudinea lingvistică a formulărilor. – Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. – Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. – Completitudinea informaţiei şi coerenţa între subiect şi surselor informaţionale studiate.

		– Noutatea şi valoarea ştiinţifică a informaţiei. – Capacitatea de analiză şi de sinteză a informaţiei, adaptarea conţinutului. – Originalitatea studiului, a formulării şi a realizării. – Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). – Aprecierea critică, judecată personală a elevului. – Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. – Calitatea soluţiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. – Corespunderea soluţiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. – Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz.
6.	Item rezolvat	– Corectitudinea interpretării itemului propus spre rezolvare. – Corespunderea rezolvării propuse de condiţiile indicate în item. – Corectitudinea metodei utilizate de rezolvare. – Corectitudinea selectării răspunsului (pentru itemi cu alegere dublă). – Integritatea şi corectitudinea setului de selecţii (pentru itemi cu alegere multiplă). – Stabilirea corectă a perechilor corelate (pentru itemii tip asociere). – Corespunderea răspunsului setului prestabilit de valori. – Corespunderea răspunsului cerinţelor din enunţul itemului (în cazul itemilor cu răspuns deschis). – Calitatea grafică a prezentării răspunsului.
7.	Prezentare PowerPoint	– Să conţină cel puţin 15 slide-uri. – Primul slide al prezentării trebuie să conţină: titlul prezentării, Numele şi prenumele dvs., specialitatea, calificarea. – Prezentarea trebuie să posede un contrast plăcut între fond şi caractere. – Calitatea materialului folosit in realizarea prezentării, varietatea surselor de informare, relevanţa şi actualitatea acestora ş.a. – Folosirea unui limbaj bogat, adecvat tematicii şi grupului ţintă. – Coerenţa şi logica expunerii. – Modul de structurare a prezentării.
8.	Poster	– Titlul trebuie să fie de o mărime suficientă, pentru a fi văzut de la o distanţă de 3 m. – Prezenţa esenţialului unei probleme.

		– Utilizarea un font simplu de dimensiuni adecvate pentru textul. – Trebuie să fie sugestiv şi să evidenţieze ideile de studiu. – Utilizarea obiectelor ilustrative (imagini, figuri, diagrame, grafice, tabele) pentru o mai bună înţelegere a textului.
9.	Pliant	– Corespunderea conţinutului pliantului cu subiectul propus. – Corespunderea conţinutului prezentat cu materialul ilustrativ. – Trebuie să fie sugestiv şi să evidenţieze ideile de studiu. – Corectitudinea selectării materialului în dependenţă de grupul ţintă. – Corectitudinea lingvistică a formulărilor. – Gradul de originalitate şi de noutate.
10.	Notă informativă	– Înţelegerea sarcinii. – Corespunderea conţinutului temei. – Documentarea în vederea identificării informaţiilor necesare pentru soluţionarea sarcinii. – Expunere coerentă, logică şi argumentată la tema propusă. – Text formatat citeţ, lizibil. plasarea clară în pagină. – Acurateţea, rigoarea şi coerenţa demersului ştiinţific, logica şi argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. – Prezentarea şi interpretarea rezultatelor. – Aprecierea critică, judecată personală a elevului.
11.	Avertisment	– Înţelegerea sarcinii. – Corespunderea conţinutului temei. – Expunere coerentă, logică şi argumentată la tema propusă. – Text formatat citeţ, lizibil. plasarea clară în pagină. – Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce în soluţionarea sarcinii.

Evaluarea activităţilor experimentale practice reprezintă o componentă importantă în procesul de instruire la unitatea de curs *Igiena copiilor şi adolescenţilor*. Modalităţile prin care profesorul poate evalua activităţile experimentale practice sunt:

a) observarea activităţii elevilor în timpul lucrului şi notarea fiecărui elev;
b) analiza lucrării scrise (completarea agendei, raportul) întocmite de elev în urma activităţii practice;
c) aprecierea activităţii experimentale.

Lista orientativă a categoriilor de produse şi procese, recomandate pentru evaluarea competenţelor funcţional-acţionare este prezentată în tabelul de mai jos:

Nr. crt	Produse pentru măsurarea competenţei	Criterii de evaluare a produselor
1.	Raportul activităţii aplicative	– Corectitudinea completării Ghidului lucrărilor practice. – Respectarea tehnicii de realizare a manoperelor practice. – Interpretarea corectă a rezultatelor experimentale. – Corectitudinea calculelor. – Formularea corectă a recomandărilor şi măsurilor de optimizare. – Ţinuta lingvistică. – Respectarea termenilor de elaborare. – Productivitatea.

Pe parcursul modulului se realizează evaluare formativă prin aplicarea produselor pentru măsurarea competenţelor cognitive şi funcţional-acţionare din tabelele de mai sus, iar la sfârşitul lui se realizează evaluarea finală prin teză de evaluare.

XI. RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂŞURAREA PROCESULUI DE STUDII

Cerinţe faţă de sălile de studiu	
Pentru orele teoretice	O sală echipată cu tablă, compiuter, proiector, conexiune la Internet.
Pentru orele de laborator	Laborator de de igienă, amplasat într-o încăpere spaţioasă şi luminoasă care să permită o bună aerisire conectat la reţeaua urbană de apeduct şi canalizare. *Baza tehnico- materială a laboratorului:* - mobilier; - aparataj igienic modern; - veselă şi ustensile de laborator; - reactive chimice.

XII. RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR

Nr. Crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Hăbăşescu I., Igiena copiilor şi adolescenţilor, Chişinău, 1999.	Catedra Discipline paraclinice, igienice şi epidemiologie CEMF „Raisa Pacalo”	2

2.	Hăbăşescu I., Igiena copiilor şi adolescenţilor, Chişinău, 2009.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	100
3.	Кардашенко В.Н.,Руководство к лабораторным занятиям по гигиене детей и подростков, Москва, 1983.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	2
4.	Gabovici R., Poznanschi S., Şahbazean G., Igiena, Lumina, Chişinău 1991.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	266 rom/ 117 rus
5.	Mănescu S., Cucu M., etc., Igiena, Chişinău 1996.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	350
6.	Ostrofeţ Gh., Groza L., Cuznețov L., Igiena, Chişinău, 1994.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	300
7.	Ostrofeţ Gh. Curs de igienă, Chişinău, 1998.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	175